FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

29.1.2019 FIVA 9/01.01.01/2019

Markkina- ja menettelytapavalvonta Julkinen

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 21.1.2019

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntopyyntö

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnalta lausuntoa hallituksen esityksestä (HE 299/2018 vp), jossa esitetään liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan yhdistämistä yhdeksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnaksi.

Finanssivalvonnan lausunto

Finanssivalvonta kannattaa esitettyä lautakuntien yhdistämistä, jonka tavoitteena on parantaa lautakuntien toimintaedellytyksiä ja yhdenmukaistaa niitä koskevaa hallinnollista sääntelyä.

Esitykseen sisältyy Finanssivalvonnan valvontatehtävää tarkentava säännös (20 §). Sen mukaan "*lautakunnan rahoituksessa ja sen toiminnassa muutoin noudatettujen menettelytapojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle*". Esityksen perustelujen mukaan näitä olisivat esityksen 14 ja 15 §:ssä mainitut talouden valvontaan liittyvät tehtävät sekä hallintojärjestelmän valvonta. Lisäksi Finanssivalvonta valvoisi sitä, että lautakunta noudattaa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetun lain säännöksiä ja hallintolakia. Esityksen mukaan Finanssivalvonta vahvistaisi vuosittain lautakunnan talousarvion ja Liikennevakuutuskeskukselta ja Potilasvakuutuskeskukselta perittävien maksujen suuruuden (13 §), kuten nykyisenkin lain mukaan. Finanssivalvonta ei edelleenkään valvoisi lautakunnan lausuntojen ja ratkaisusuositusten lainmukaisuutta.

Finanssivalvonta pitää ehdotettua muutosta pääosin positiivisena verrattuna nykyisessä lainsäädännössä olevaan epätäsmällisempään sääntelyyn.

Hallintojärjestelmän valvonnan osalta Finanssivalvonta toteaa, että jotta valvontaa voidaan tehokkaasti toteuttaa, laissa on oltava säännökset hallintojärjestelmästä. Esityksestä ei käy selvästi ilmi, mitä hallintojärjestelmällä ja sen valvonnalla tarkoitetaan.

Finanssivalvonta katsoo, että talouden valvontaan liittyen olisi oikeampi viitata lain 13 §:ään kuin 14 §:ään. 14 § koskee lautakunnan velvollisuutta noudattaa kirjanpidossa ja tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa kirjanpitolakia. 13 §:n koskee muun muassa Finanssivalvonnan tehtävää vahvistaa lautakunnan talousarvio ja maksujen suuruus. Finanssivalvonta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että sen tehtävänä olisi valvoa kirjanpitolainsäädännön noudattamista. Sitä varten ovat muun muassa tilintarkastajat.

Finanssivalvonta toteaa, että se on jo aiemmin tämän lainsäädännön valmistelun yhteydessä kiinnittänyt huomiota siihen, että olisi laajemmin selvitettävä, miten lautakuntien valvonta olisi syytä järjestää. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan selvitystä ei edelleenkään ole tehty.

Finanssivalvonta pitää Liikennevakuutuskeskuksesta annettuun lakiin ehdotettua Liikennevakuutuskeskuksen valvontaa täsmentävää säännöstä kannatettavana.

FINANSSIVALVONTA

Kaisa Forsström
osastopäällikkö

Teija Korpiaho
toimistopäällikkö

Liitteet

Finanssivalvonnan lausunto STM:lle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta (24.10.2017, FIVA 24/01.01.00/2017)

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

24.10.2017 FIVA 24/01.01.00/2017

Julkinen

Vahinko- ja henkivakuutus, Teija Korpiaho

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

STM069:00/2017

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta

1. Lausuntopyyntö

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Finanssivalvonnalta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

2. Finanssivalvonnan lausunto

Finanssivalvonta kannattaa esitettyä liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan yhdistämistä. Finanssivalvonta pitää hyvänä esityksen tavoitteita parantaa lautakunnan toimintaedellytyksiä luomalla isompi ja joustavampi organisaatio ja tehostaa toimintaa.

2.1. Laki liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta

Hallituksen esityksessä esitetään Finanssivalvonnan tehtävien säilyttämistä ennallaan. Finanssivalvonta vahvistaisi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan talousarvion vastaavasti kuin se nykyisin vahvistaa liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan talousarviot. Samoin Finanssivalvonta vahvistaisi jatkossakin Potilasvakuutuskeskukselta ja Liikennevakuutuskeskukselta perittävien maksujen suuruuden. Lautakunnan olisi toimitettava vuosittain tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus Finanssivalvonnalle kesäkuun loppuun mennessä. Yleisesti valvonnasta säädettäisiin lain 21 §:ssä Finanssivalvonnasta annettua lakia (878/2008) täydentävästi Finanssivalvonnan velvollisuudesta valvoa Liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa.

Finanssivalvonnasta annetun lain valmistelussa (HE 66/2008) nostettiin esiin kysymys siitä kuuluuko lautakuntien valvonta Finanssivalvonnalle. Tuolloin päädyttiin siihen, että asiaa tulee selvittää myöhemmin. Eduskuntakäsittelyssä sekä perustuslakivaliokunta, sosiaali- ja terveysvaliokunta että talousvaliokunta kiinnittivät asiaan huomiota.

Finanssivalvonnan käsityksen mukaan em. selvitystä ei ole tehty.

Lautakuntien valvonta sopii huonosti Finanssivalvonnan tehtäviin. Valvontaan voidaan yleisesti katsoa kuuluvan seuraavia osa-alueita:

1) Talouden valvonta

Laissa ei ole erityisiä säännöksiä lautakuntien taloudesta. Tällä hetkellä Finanssivalvonta vahvistaa lautakuntien budjetit ja kerättävät maksut. Muu talouden valvonta olisi lähinnä mahdollisten väärinkäytösten valvontaa ja tarkoituksenmukaisuusvalvontaa. Nämä molemmat sopivat huonosti Finanssivalvonnalle.

2) Hallinnon valvonta

Hallintojärjestelmän valvonnalla tarkoitetaan hallintojärjestelmän valvontaa, mm sisäisen valvonnan osalta, suhteessa sille asetettuihin vaatimuksiin. Ratkaisusuosituksia koskeva päätösmenettely on kuvattu laissa, muutoin laissa ei ole hallintojärjestelmälle asetettuja vaatimuksia. Eräiltä osin, mm kirjanpitoon ja talouteen liittyen, hallinnon tarkastusta tekee myös tilintarkastaja.

3) Korvauskäytäntöä koskevien suositusten ja ohjeiden annon valvontaa.

Finanssivalvonnalle ei vahinkovakuutuksen osalta muutoinkaan kuulu korvausten määräytymisen valvonta, joten se ei sovellu Finanssivalvonnan tehtäviin lautakunnankaan osalta.

4) Hallintolain noudattamisen valvonta

Tätä Finanssivalvonta on tehnyt lähinnä saamiensa asiakaskirjeiden kautta.

Nykyinen yleisellä tasolla oleva säännös jättää tulkinnan varaa sille, mitä lailla on tarkoitettu. Vaarana on se, että syntyy odotuskuilu eri toimijoiden kesken siitä, mitä Finanssivalvonnan tulisi valvonnassa tehdä.

Valvonnan näkökulmasta tärkeitä ovat hyvän hallintotavan periaatteiden noudattaminen ja erityisesti tasapuolisuus ja riippumattomuus lautakunnan ratkaisuissa. Tässä Finanssivalvonnan valvonnalla olisi suurin lisäarvo. Tämä kuitenkin edellyttäisi myös hallintojärjestelmää koskevan sääntelyn kehittämistä. Tehokas valvonta edellyttää, että sen tukena on riittävä lainsäädäntö.

2.2. Laki Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 19 a pykälä. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettua lakia (878/2008) täydentävästi Finanssivalvonnan velvollisuudesta valvoa Liikennevakuutuskeskusta. Säännöksen mukaan Liikennevakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen noudattamisen valvonta kuuluisi Finanssivalvonnalle. Tämä vastaa, mitä asiasta oli säädetty ennen 1.1.2017 voimassa olleen liikennevakuutuslain 17 §:n 2 momentissa.

Säännös olisi Finanssivalvonnan valvontatehtäviä selventävä. Tälläkään muutoksella ei olisi siten vaikutusta Finanssivalvonnan tehtäviin.

Finanssivalvonta kannattaa ehdotettua selvennystä.

FINANSSIVALVONTA

Kaisa Forsström
osastopäällikkö

Teija Korpiaho
toimistopäällikkö